

अथ तृतीयमाह । “तन्वा समिद्धिरङ्गिरः । घृतेन वर्द्ध्या-
मसि । बृहच्छोचा यविष्य” इति । हे अङ्गिरः अङ्गसौष्ठवयुक्त
वक्त्रे तं तादृशं सर्वकर्मसु प्रसिद्धं त्वां समिद्धिघृतेन च वर्द्ध्या-
मसि वयं वर्द्धयामः । हे यविष्य युवतमाग्ने बृहच्छोचा महत्वं
यथा भवति तथा दीप्यस्व ॥

यदुक्तं ब्राह्मणे । त्रिष्टुभिराजन्यसेति । तत्र प्रथममाह ।
“समिध्यमानः प्रथमोनुधर्मः । समक्तुभिरज्यते विश्ववारः ।
[१०] शोचिष्केशो घृतनिर्णिक् पावकः । सुयज्ञो अग्निर्यज-
थाय देवान्” इति । अयमग्निर्देवान् यजथाय यष्टुमक्तुभिर्घृ-
ताक्ताभिः समिद्धिः समज्यते सम्यगभिव्यज्यते दीप्यते । कीदृ-
शोऽग्निः सर्वैर्यजमानैः सर्वत्र समिध्यमानः प्रथमो नु सर्वामां
देवतानां मध्ये अवश्यं प्रथमभावी । अतएवान्यत्रास्मात्तम् ।
अग्निरग्रे प्रथमो देवतानामिति । धर्मे विश्वस्य धारयिता ।
विश्ववारः अनिष्टं सर्वं निवारयितुं समर्थः । शोचींषि ज्वालाः
केशस्थानीया यस्यासौ शोचिष्केशः घृतेन निर्णिज्यते निःशेषेण
बोध्यते धूमरहितज्वालायुक्तः क्रियते इति घृतनिर्णिक् पावकः
सर्वस्य शोधकः सुयज्ञः शोभनज्योतिष्टोमादियज्ञहेतुः ॥

अथ द्वितीयमाह । “घृतप्रतीको घृतयोनिरग्निः । घृतैः
समिद्धो घृतमस्थानम् । घृतप्रपस्वा सरितो वहन्ति । घृतं पि-
वत्सु यजा यन्ति देवान्” इति । अयमग्निर्घृतप्रतीकः । प्रतीक-
शब्दो मुखं प्रतीकमिति वाजसनेयश्रुतेः । घृतं प्रतीकं मुखं
यस्यासौ घृतप्रतीकः । तत्तदाङ्गतिषु घृतं पिवतीत्यर्थः । घृत-